DEO OPTIMO MAX:

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICO-CHIRURGICA,

QUODLIBETARIIS DISPUTATIONIBUS mane discutienda, in Scholis Medicorum, die Sabbati decimo-septimo Februarii, anni M. DCC. XLII.

M. LUDOVICO-MARIA POUSSE, Doctore Medico, Præside.

An Calculo Vesicæ Scalpellum semper necessarium?

I.

LAPIDES in singulis ferè partibus corporis generari, iis apprimè notum est, qui abditas morborum causas accuratiùs investigant. Hollerius (*b*) in capite, corde, jecore, vesiculâ felleâ, & mezenterio; in glandulâ pineali à Meekren (*c*); duram inter & piam matrem Hildanus (*d*); sub linguâ Avenzoar (*e*), Montuus (*f*) & Untzerus (*g*) observârunt. In pulmonibus Galenus (*h*), Æginera (*i*), Benivenius (*k*), Wierus (*l*), Scaliger (*m*), Fabricius, (*n*) & Dodonæus (*o*); in Liene Fallopius (*p*), Turneiserus (*q*); in ventriculo Hugo Senensis (*r*), Alexander Benedictus (*s*), Paracelsus, (*t*) Cardanus (*u*) repertos testantur. Excretos ano Gilbertus Anglicus (*v*), Brassavola, (*w*) Fernelius (*x*), Realdus Columbus (*y*), Mercurialis (*z*), Gucinerus (*&*), Johannes Matthæus (*aa*), Anselmus Boethius (*bb*) & ipse paucis ab hinc mensibus vidimus. In umbilico Carpus (*cc*); in testiculis Gesnerus (*dd*); in utero Hippocrates (*ee*), Galenus (*ff*), Foesius (*gg*), Duretus (*hh*); in extremis digitis plures (*ii*) natos viderunt. Puellam totam petrefactam demortuæ matris utero extractam Johannes Albosius (*kk*), uterum Claudius à Sancto Mauritio (*ll*), Heurnius mammam lapidefacta (*mm*) memorant. Horum omnium exempla apud Kentmannum, Crellium, Schenkium, Untzerum & alios reperias. Vesica autem & renes

(*a*) . . . . . Lapidicina est viva misellus homo.
Corporis hinc quævis pars durum gignere saxum
Apta fit, & lapides tormina nostra patit.
Corporis humani ventres Epidaurius heros
Tres fecit . . . .
Singula sed lapides generant, semenque malorum;
Et caput & thorax, venter & imus habet. *Crell. marmor. memor. Seligmanni.*

Poes. 5. epid. Hipp. ad not. 25. Duret. in Schol. cap. 28. lib. 1. Hollet. de morb. inter. Holl. *ibid*.. Nicol. Franch. à Franckenfeild de cal. ren. & vesic. Grunling. de calcul. curat. 5. Stalh. dissertat. de lithogen. sect. 4. pag. 4. Untzer. de Nephrit. pag. 33. Dol. à Gudenklec aliique.

(*b*) Holl. in Schol. cap. 48. lib. 1. cap. 29. 50. Crell. not. *n*, *o*, *p*, *s*, *t*, *y*, *ff*, *hh*, *kk*, transf. phil. n. 209. pag. 111.

(*c*) Observ. Medic. Chirurg. cap. 58. Crell. not. *f*, transact. philosop. n. 189. pag. 228.

(*d*) Centur. 1. observ. 11. (*e*) De nocument. ren. (*f*) Lib. 4. cap. 1. narrat. morb. anasarc. (*g*) De nephrit. pag. 34. Crell. ad not *q*, transact.

(*h*) Lib. 4. cap. 9. de loc. affect. (*i*) Lib. 3. cap. 31. (*k*) De abd. rer. caus. (*l*) De præstig. Dæmon. lib. 3. cap. 2. lib. 4. cap. 16. (*m*) Exercit. 118.

(*n*) Cent. 2. ob. 29. (*o*) Observ. med. cap. 23. Crell. not. *u*, *z*, *ce*, *dd*, *zz*.

(*p*) Observ. anat. ad Petr. Maimam. (*q*) In exam. urin. Fabrit. cent. 1. obs. 17. Crell. not. *gg*.

(*r*) De ventricul. (*s*) Lib. 13. cap. 22. (*t*) Tract. 2. lib. 2. in annot. ad cap. 1. de tartar. (*u*) Contr. 9. lib. 2. tract. 5. Crell. not. *aa*. Gilbert ang. lib. 6.

(*v*) Lib. 6. (*w*) Com. ad aphoris. Hipp. 79. lib. 4. (*x*) Lib. 6. cap. 9. (*y*) Lib. 5. anatom. (*z*) Lib. 2. cap. 4. de excrement. (*&*) De calcul. cap. 1. (*aa*) Quæst. med. observ. 2. (*bb*) De gemm. lib. 2. cap. 300. Crell. not. *jj*, *s* & *rr*, aliique plures.

(*cc*) In commenr. ad anatom. mund. Columb. lib. 15. Crell. not. *ii*.

(*dd*) Lib. 1. de Fossil. cap. 11. Schenk. lib. 4. ob. 32. Crell. not. *pp*, *qq*.

(*ee*) 5. Epidem. (*ff*) De humorib. 5. de loc. affect. (*gg*) 5. Epidem. Hipp. not. 25. (*hh*) Schol. ad cap. 48. Holler. Crell. not. *nn*, *oo*. (*ii*) Kentmann. de calcul. Crell. not. *tt*.

(*kk*) *Vid.* Untz. pag. 20. (*ll*) *Ibid.* (*mm*) *Ibid.* Crell. not. *μ*.

A

lapidum feraciſſima. Hos peculiari *Calculorum* nomine placuit inſignire, quorum alii parvi, alii magni, alii molis intermediæ ſunt. Hi albi, illi cineritii, quidam flavi, fulvi, ſpadicei, rubri, nigricantes, aliove colore donati conſpiciuntur. Nonnulli longi, pauci lati, vel ad latera compreſſi, plurimi ſphærici, obtuſi, vel angulares, læves vel aſperrimi deprehenduntur. Dura his & ſolida compages, illis rara eſt & admodum fragilis. Neque eidem unicus vel reni vel Veſicæ ſemper ineſt. Sæpius unum, aliquando duos, nonnunquam plures continet. Neque idem ſingulis eſt in rene ſitus. Ubi ſubſtantiam occupant, obtuſus atque incumbentis inſtar ponderis dolor exercet, lumbari ſemper regione ſtabilis. Equitatio moleſtiam ut & omnis validior motus affert. Latus affectum torpet. Urinæ interdum ſanguinolentæ, purulentæ, fœtidæ meiuntur, grumis, caruncukis, pellibus refertæ. Si per tubulos in papillas, vel hinc in pelvim *Calculus* urgetur, infixi more aculei ſtimulat, pungit, lacerat. Si ex pelvi in ureterem protruſus hæreat, adacti in modum cunei divellit & findit. Spina ægrè flectitur, teſticulus retrahitur, frequens ructus eſt & cibi faſtidium, ſpiratio difficilis evadit, fit vomitus, membra convelluntur, pulſus parvus, lentus, inæqualis, intermittens ſæpe variatur, ægerque infandùm cruciatus tantùm non moritur. In colicâ, dolor ut plurimùm vagus eſt, & cinguli inſtar ventrem conſtringit. In nephritide, fixus vel juxta ureteris ductum exporrigitur. In illa borborygmi, in hac pauci vel nulli percipiuntur. Incipiente colicâ, urinæ craſſæ, rubræ, turbidæ; ſub finem claræ, pallidæ, tenues. Incipiente nephritide, urina tenuis, pauca, aquoſa; creſcente tota cohibetur; deſinente copioſa, craſſa, turbida, arenoſa, limoſa, lacteſcens profluit. In initio quippe vaſa obſtructa ſunt, vel dolore contracta; uterque dein ureter impervius fit, tandemque hinc in Veſicam *Calculus* excutitur. Colicus dolor à paſtu intenditur, ſeceſſu vel vomitu imminuitur. Nephriticus à paſtu levamen, ſeceſſu vel vomitu nullum accipit. Plurimorum in fœminis, cum menſtrua inſtant, morborum ſymptomata mentitur, nec aliunde meliùs dignoſcendum eſſe, plurimis exemplis didici. Detruſus in Veſicam *Calculus* pertumpente urinâ ſæpius ejicitur, vel urinæ intra veſicam innatans creſcit & augetur. Qui ipſius Veſicæ fœtus eſt, rugâ vel plicâ detentus, mucove involutus lentiſſimum ſumit incrementum, quin ullum per annos integros ſui indicium præbeat. Auctus vero graviorque rugâ emergit, varioque corporis & Veſicæ motu, hinc & inde provolvitur lateribus, ſed imprimis cervici moleſtus: unde mictum ciet frequentem, motum crebrò ſiſtit, nonnunquam & planè cohibet; ſic ut quamvis aſſidua urgeat meiendi cupiditas, urina non niſi difficulter, guttatimve exprimatur. Veſicâ hinc fortiùs contractâ, conniventes *Calculo* parietes, majori occurrunt niſu, ipſumque adaucto in cervicem impetu trudunt. Hinc gravis nec ſtatim à mictione compeſcendus dolor, ad apicem uſque colis exporrigitur; quem æger ut leniat, pudendum contrectat, fricat, premit, extendit, vel crura & pedes iteratis inter ſe vicibus implicat. Inter hæc, glandulæ Cyſtidis mucoſæ ad contractionem concitatæ, quem continent mucum evomunt, urinæ miſcendum, quæ hinc γαλακτώδης evadit. Cumque veſicæ & ani ſphincterum fibræ mutuò cohærent, alter ad alterius motum intermedio *Calculo* ſtimulatur; hinc mictionem teneſmus, dejectionem micturitio concomitatur, anuſque in pueris & ſenibus ſæpe prolabitur. Ubi *Calculus* major eſt, in pube titillatio, in perinæo gravitatis ſenſus percipitur. Ubi ſcaber, vel ſpinis hirſutus, Veſicam excoriat, pungit, vulnerat, dolorem acerbiſſimum, mictum ſanguinolentum producit, qui vario corporis ſitu, motu, ambulatione, equitatione vel rhedâ intenditur & exacerbatur. Hæc conjuncta *Calculi* ſigna, ſi nephritidis jam tradita præceſſerint, diagnoſim complent. Immiſſus tamen ano digitus, & introductus Veſicæ Catheter omni dubio filum reſecant.

II.

LOTIUM ſanguinis lixivium, multiplici ſcatet partium genere, ſalinarum, ſulphurearum, terreſtrium, aerearum, forſan & aliquando (*a*) metallicarum. Harum tamen numerus, ratio ad invicem, variaque indoles variè diſcrepant, pro diverſitate aſſumptorum, geſtorum, temperamenti, ſexûs, ætatis. In chylo, ſanguine, ſeroque, ita ſibi ſunt & vehiculo admixta confuſaque, ut unicum videantur conſtituere fluidum homogeneum; unde tamen hic medulla, ibi pinguedo, alibi muſculus, cartilago, os, ungues, dentes, tophi, ſabulum, *Calculique* generantur. Neque illæ tantùm ſerò particulæ innatant, quæ ex alimentis educuntur, accedunt & aliæ plures, vel impetu fluidorum divulſæ, vel affrictu ſolidorum abraſæ. Si harum quævis juſto rigidior, longior, craſſior, cave appellat figurâ, quæ tubuli renalis diametro nequeat aptari, hæret, ſubſequentes ſiſtit, reticulum efformat, quo lubricæ quidem aquæ particulæ (*b*) tranſcolantur, ſulphurum ramenta irretiuntur, ſalia implicantur, figuntur, dura verbo & lapidea materies naſcitur. Proni hinc in nephritidem (*c*) ſenes, quibus humores craſſi, & vaſa minus meabilia, minus flexibilia ſunt. E contra pueri. Conſimiles ad venarum (*d*) radices fiunt aliquando hæmentiæ. Utraque ſpecies, *Calculi* rudimentum, creſcendo vaſa exedit, renis ſubſtantiam abſumit, hujus locum occupat, repletque totum, ut renum loco *Calculos*, membranâ tanquam marſupio obvolutos reperiri ſæpius contigerit. Si in fiſtulis laxioribus, vel in diverticula actis, pelvive ſtagnatio-

(*a*) Crell. not. *xx*, particula aurea & ferrea in calculo Selfgmanni notanda aſſerit. tranſact. phil.

(*b*) Tranſact. phil. v. 3. pag. 173. (*c*) *Ibid.* (*d*) *Ibid.* pag. 181.

nes fiant, concreta, five fabulum, five fint *Calculi*, dolorificâ partium contractione, vel vicinarum arteriarum pulfationibus, antrorfum urgentur in Veficam detrudenda. Hanc urina dum diftendit, falia quibus nimiùm faturatur, in fundum & parietes circumquàque diffundit, alia fincera, alia fulphuris & terræ occurrentium particulis implicata, onufta, & ut ita dicam colliquata. Rem ita fieri evincunt matularum infpectio, adhærens Veficæ crufta ubi mucus defecerit (*e*), excretis *Calculoforum* urinis non medicatis crefcentes *Calculi*, conchæ, fruftulum filicis, glandes plumbeæ & acus crinales *Calculis* reperta (*f*), tartari generatio (*g*), & urinæ analyfis (*h*). Vefica autem inter meiendum contracta, dilapfum renibus nucleum arctè complectitur (*i*), & fedimento involvit urinofo atque obveftit. Sic crefcit lamellatim *Calculus* indies, utinâ novum deponente identidem fedimentum, in orbes mechanicè formandum, *Calculo* apponendos (*k*), accreturos. Diverfæ tamen craffitiei, & diverfi fæpe coloris, memorati orbes obfervantur, abinvicem plane diftincti, facilèque nonnumquàm feparabiles: unde patet nec ejufdem femper indolis materie, nec pari femper hujus quantitate urinam faturari. In matulis eò cæteris paribus plus cumulatur, quo urina putrefactæ propior eft; in Veficâ, quo diutiùs retinetur. In corpore humano, tendentia ad putrefcentiam crefcit pro ratione directâ (*l*) digeftionum & attritûs, & inversâ dilutionis. Ergo 1°. cæteris paribus, vis vitæ validior, calor, motus, fudor, tempeftas æftiva & abftinentia à potu, quantitatem fedimenti *calculofi* in Veficâ adaugent; & in hifce cafibus urina cocta magis eft, parcior, acrior, rubicundior, fœtidior. 2°. Quæcunque fenfum Veficæ hebetant, vel urinæ ftimulum tolerari diutius efficiunt, graviores curæ, protractiora fomnus & vigilia, nimia animi contentio, pudor, timor; ignavia. Hinc facilè explicabis. 1°. Cur fœminæ, quibus laxior eft & debilior folidorum compages, *Calculo* rariùs laborent? 2°. Cur inter pueros quam adultos, plures *Calculofi* numerentur? 3°. Cur inter adultos, illi huic morbo magis proclives fint, quibus fibrarum robur majus eft, & elaterium intenfius?

Calculum ex pituitâ, muco vel vifcidis calore aut frigore induratis non compingi, contra Hippocratem (*m*), Galenum (*n*), Aretæum, aliofque (*o*) evincunt 1. Mucilaginofa quæ in filamenta ducatur urina, quin ullus renibus vel Veficæ *Calculus* infit, nullumve horum fymptoma etiam æquivocum exerceat. 2°. Emollientia, lubricantia, mucilaginofa, verbo vifcida *Calculi* incremento, & arenularum genefi adverfantia. Decoctum hordei, malvæ, bifmalvæ, feminis lini, & confimilia, emulfiones feminum frigidorum, lac, mel (*p*). 3°. Contra verò, huic plurimùm favere panem toftum, vel intenfiori coctione torrefactum, affata, cremata, frixa, infolata, fale fumove indurata, vel quod idem eft, cibos mucilagine orbatos. 4°. Depuratum *tranfcolatione* lotium, & omni forde, omnique vifcido liberum, vel etiam deftillatum, fedimentum nihilominùs *calculofum* (*q*) intra matulas dejicere. 5°. His adde numerofa Plateri (*r*), Untzeri (*f*), Libavii (*t*), Helmontii (*u*) & aliorum argumenta. Coagulum Helmontianum aquâ (*v*) diffolvitur, neque fuccedir, fi alteruter fpiritus minori quàm fit in urinâ, phlegmatis quantitate diluatur (*w*). Infuper urina ne vel minimam, quovifcunque modo deftilletur, fpiritûs vini guttulam (*x*) præbet, funtque boves, equi, canes haud fecus ac homo, nonnunquàm (*y*) *Calculofi*. Concreta lapidea, filex, cryftallus, adamas, aqua, lignum, offa & conchæ petrefacta, ferè duplò graviora funt *Calculis* humanis (*z*). Hi ad aquam funt ut 5 ad 4 (*&*), illa ut plufquam 2 ad 1 (*aa*). Lapides tentamini chymico fubjecti, nil nifi pauciffimam aquæ admodùm infipidæ quantitatem (*bb*) dant; *Calculi* falia, fulphura, fpiritus (*cc*). Horum igne aperto pars maxima (*dd*), illorum parum admodùm exhalat (*ee*). Tartarum aquâ fimplici folvitur, *Calculus* fpiritibus fulphuris, vitrioli, aceti & falis ammoniaci (*ff*) refiftit. Ex ifto fal alkalinus volatilis plurimus (*gg*), fixus nullus elicitur; ex illo fixi plurimum (*hh*), volatilis alkalini nihil extrahitur. Iftud acido (*ii*) fcatet, ille plane deftituitur (*kk*). Tartaro major (*ll*), *Calculo* minima terræ principii quantitas (*mm*) ineft. Calx tartari humido aeri expofita, per deliquium (*nn*) fluit, *Calculi* vero nullatenùs (*oo*). Tartareas vinum particulas æqualitèr undiquaque (*pp*) difpergit, cadi lateribus adhæfuras, neque fedimenti tantum inftar omnes deponit. Idem præftat in matulis urina. Quo crufta cado accrefcens craffior, eò tartari generatio (*qq*) & attractio promptior eft & copiofior. Idem de *calculosâ* in matulis concretione dicendum (*rr*), idem de incremento *Calculi* intra Veficam certum (*ff*). Quo vinum concoquitur magis, atque maturefcit, eo plus tartari generatur, eoque (*tt*) durius evadit. Quo chylus, fanguis, ferum digeruntur meliùs, urina elaborata magis eft, atque minùs vifcida, eò *Calculi* incrementum majus (*uu*), eo ipfe durior fit. Tartarum cadis accretum, vino in acetum verfo folvitur (*vv*), &

(*e*) Hales de calcul. animal. pag. 220. (*f*) Tranfact. Phil. v. 3. pag. 164, 162, 161. (*g*) Hales de cal. anim. (*h*) Tranfact. phil. v. 3. pag. 172. & feqq. (*i*) *Ibid.* pag. 178. (*k*) *Ibid.* (*l*) Hales de calcul. anim. n. 6. exp. 8. (*m*) De intern. affectib codic. Foef. pag. 539. (*n*) Comment. in 6. Epidem. & alibi. (*o*) *Vid.* Berevocium de calcul. (*p*) Hales de calcul. animal. n°. 7. exp. 8. (*q*) Helmont. de Lithias. (*r*) *Vid.* Lang. lib. 2. epift. 57. *vid.* Charletonum de lithiafi, pag 56. (*f*) De nephritid. (*t*) Libavius examine philofophico vivent. (*u*) De lieth. cap. 2. 3. 4. 5. 7. confer. Croll. Severinum, Paracelf. (*v*) Tranfact. phil. v. 3. pag. 179. (*w*) *Ibidem.* (*x*) *Ibidem.* (*y*) *Ibid.* pag. 164. & feqq. (*z*) *Ibid.* pag. 180 181. 182. (*&*) (*aa*) (*bb*) (*cc*) (*dd*) (*ee*) *Ibid.* (*ff*) (*gg*) (*hh*) (*ii*) (*kk*) *Ibid.* pag. 179. & feqq. vid. Hales de calcul. animal. (*ll*) (*mm*) (*nn*) (*oo*) *Ibid.* (*pp*) (*qq*) (*rr*) (*ff*) (*tt*) (*uu*) (*vv*) Hales de calcul. animal.

quasi imbibitur; urinâ veteri nimis & admodùm putrefactâ, *Calculosa* (*ww*) matularum crusta solvitur, abstergitur. Ex utroque, dum destillantur, maxima prodit (*xx*) aeris quantitas; neque tantam alia quævis substantia (*yy*) suppeditat, sive animalis fuerit, sive vegetabilis, sive tandem mineralis. Ut seminibus aliisve vegetabilium partibus solidis, multo major (*zz*) inest quantitas olei, quam tartaro inde enato; ita sanguis & solidæ animalium partes plus multò olei (*aaa*) continent, quàm *Calculi* in illis geniti. *Calculos* & ossa, diversæ licet gravitatis specificæ (*bbb*), consimilia dedisse spiritus, salia & caput mortuum, nec ab alio solvi posse (*ccc*) menstruo, quam à spiritu nitri asserit Fredericus Slare medicus, qui cum neque tutò adhiberi, nec immutatus in Vesicam ferri posse videatur, *Calculum unicâ sectione Vesicæ educendum*, ferè omnes existimarunt. *Lithontrypticum* si certâ fide dari; si indubitatis posset comprobari exemplis, ancipiti (*ddd*) & periculo semper plenæ *operationi* anteponendum, ipsi etiam lithotomi inviti fatentur (*eee*). Hujus inventi gloria ævo huic felicissimo reservata, Angliæque soli datum, unde tantum in genus humanum munus emanaret.

(*ww*) Hartl. in epistol. ad me & tractatu de lithontryptico pag. 43. (*xx*) (*yy*) (*zz*) (*aaa*) Hales de calcul. animal. & transf. philos. loc. jam citatis. (*bbb*) (*ccc*) Transact. phil. v. 3. pag. 181. (*ddd*) Quantumvis gnaviter in excolendis, perficiendisque calculum secandi artificiis celebres & Medici & Chirurgi desudarunt, ipsum tamen opus satis periculosum atque anceps adhuc est, ut nulla omninò Lithotomiæ methodus existat, quæ tutò semper adhiberi queat & quæ cum gravibus sæpe, præsertim certis in casibus conjuncta non sit incommodis atque periculis, quæ quidem non tolli, non præcaveri, imo nec definiri in universum possunt, nec quæ sit reliquis præferenda methodus. Chirurg. Heister. pag. 1001. (*eee*) Ibid. & seqq. *Memoire de Monsieur Morand, &c.*

I L I.

ANNO 1735. Londini cœpit clarere *Johanna Stephens*, stirpe haud ignobili in *comitatu Berks* orta (*a*). Hæc remedia a quindecim jam annis (*b*) sabulo renum amoliendo, & *Calculis* tandem Vesicæ (*c*) solvendis paria, (aiebat ipsa) venditabat. Cumque plurimum inde levaminis ægri persentirent, *Calculosorum* indies crebuit numerus (*d*), qui eorum periculum facerent. Duos tandem eodem morbo laborantes medicos (*e*), ut illa experirentur, successuum fama impulit. Alter integræ (*f*) sanitati restitutus, *Calculisque* radicitùs liberatus est, quos in squammas, lamellas, cortices, fragmenta, sabulum & pulverem minutissimum vi *Lithontryptici* divulsos cum urinâ (*g*) ejecit. Alter ab omni (*h*) intra paucos menses dolore liber evasit, & institutis plurimis super hanc rem (*i*) experimentis, neque summis remedia laudibus efferre dubitavit, neque amicos hortari, ut collatitiis in generis humani gratiam pecuniis, arcanum publici juris fieri generosi efficerent. Provinciam hanc (*k*) *Senatus Brittanicus* suscepit, præmiumque *inventrici* concessit quinquies mille librarum *monetæ Anglicanæ* (*l*), eâ tamen lege, ut patefactum priùs remedium instituendis curationibus *utile*, *efficax*, & *certissimum Calculi menstruum* (*m*) evidentissimè probaretur. *Calculosis* quatuor, præmissis Medicorum (*n*) & Chirurgorum examinibus, administrata remedia, neque datam *inventricis* fidem, neque conceptam populi spem fefellêre. Solutum est die 17°. Martis anni 1740. præmium.

Constant remedia hæc ex *calcinatis ad albidenem usque ovorum gallinaceorum testis*, *Decocto Saponaceo*, & *Pilulis*. Dictæ *Calci* ustorum limacum pulvis ad quartam, quintam, sextam, vel octavam pro re natâ partem immiscebatur. *Compositi Pulveris* drachma in vini albi, vel alterius vehiculi idonei cochlearibus tribus, quatuorve, octavâ quâlibet horâ sumebatur, superbibendo libram semissem *Decocti Saponacei*. Quælibet *Decocti* dosis a drachmis sex, ad unciam Saponis *Alicantici* incincrato Coronopo Ruellii, & pauco melle obvelati ferebat: incoquebantur simul folia vel flores Chamæmeli, Fæniculi dulcis, Petroselini, & Bardanæ majoris recentia vel sicca. Ubi sabuli tantùm suspicio esset, *Pilulas* sufficere asserebat *inventrix*, ex *Sapone*, *Pulvere composito*, & exustis seminibus Dauci, baccis Spinæ albæ, foliis & fructu Fraxini, cum pauco melle confectas.

Modum quo singula *inventrix* parabat, manipulationem totius, administrandi rationem, casus, in quibus jam *Pilulæ*, jam *Decoctum* usurpanda, & quibus uteretur remedia, constrictâ nimis, vel laxiori alvo, aliove superveniente symptomate, dilucidè & adamussim descripta reperias apud *Mercurium Gallicum* (*o*), epistolâ latinâ quâ me dignatus est clarissimus Dominus Hartley. Rejecta hodiè est numerosa illa plantarum, seminum, baccarum, florum, fructuum & cineris limacum farrago (*p*). *Parisiis* unicum præscribimus decoctum (*q*) *Saponaceum*, vel *Pilulas* absque *Calce*. *Londini Decocto Calx* etiamnùm præmittitur, vel *Saponi* in *Pilulas* efformando immiscetur. Horum salibus & serum & urinam acui, neque physiologo mirum, neque dubium videbitur attendenti ad effectus, quos intra corpus præstant serum & urina, *Sapone* vel *testis ovorum gallinaceorum calcinatis* medicata, eosque quos *lixivium saponis capitale* sub oculis producit. Priores inter numerentur arthritica fluidorum *diathesis* imminuta (*r*); ipsa quandoque Arthritis curata (*f*); symptomatum, quæ *Calculo* renum tribuuntur, lenimen; ipsius *Calculi*

(*a*) (*b*) (*c*) (*d*) Epistol. Hartl. ad me & illius tractatu de Lithontryp. versus finem. (*e*) Dominus Jacob. Kirk Patrick & Dominus Hartley. (*f*) Jacob. Kirk Patrick. (*g*) Doctor Kirk Patricks Diary. (*h*) Hartleius. (*i*) De Lithontryp. pag. 45. & seqq. (*k*) vid. Miscell. David. Hartl. ad calc. experimentor. Halesii. (*l*) 114000. francs. (*m*) Verba ipsius legis. (*n*) *Vid.* Miscell. Hartl. & mercur. Gallic. mens. Jul. anni 1740. (*o*) Mens. Februar 1740. (*p*) *Vid.* Haml. de Lithontryptic. primis pagin. (*q*) Ita Dominus Geoffroy & ego. (*r*) (*f*) Hartl. in epistol. collect. ipse idem sum expertus Parisiis.

ſolutio & expulſio, quod in Veſicâ, extra omne dubium contingit. Inter poſteriores, tophi arthritici, *Calculi* renales & veſicæ, ſive integri, ſive ſcindantur in fragmenta, ob oculos emolliti, putrefacti, diſſoluti, oſſa & ungues animalium deſtructa, cuprum, æs, ferrumque corroſa.

In nephritidis *calculoſæ* paroxyſmo, non incipiendum ſtatim a *Sapone*, vel *Calce* ovorum. Ea in uſum vocanda remedia, quibus & futura præcaveatur inflammatio, & minuatur ſymptomatum ſævities. Sub finem, remiſſo admodum dolore, vel inter balneandum, *Lithontrypticum* ſub formâ pilularum confert. Ubi ſubſtantiæ renis *Calculum* majorem inhærere ſuſpicor, *Decoctum Pilulis* antepono, niſi æger nauſeabundus in vomitum facile agatur. Neque aliter in *Calculo* Veſicæ agendum opinor. A minori *Saponis* doſi ſemper exordior, ut æger *Decocto* meliùs aſſueſcat. *Calcem* ovorum rarius præſcribo, niſi futuræ metus diarrhœæ, laxior naturâ alvus, temperamentum humidius, ructus acidi, vel durior *Calculi* ſpecies contrarium ſuadeant. Imo hiſce etiam in caſibus variandum, longus rerum uſus edocebit. Non diffiteor quidem *Lithontryptici* aliquid *calcinatis ovorum teſtis* ineſſe, abſorbentis tamen vices potiùs gerunt. Alvum ita ſtringunt nonnunquàm, ut neceſſe habuerim non clyſmata tantum, ſed & medicamenta præſcribere purgantia. Febris non rarò accenditur, æger ſitibundus evadit, & ſolitò calidior; ſic ut repetitâ illi ſanguinis miſſione, & largiori diluentis & refrigerantis ptyſannæ potu opus ſit. Adde *Calcem* hanc vivam non eſſe; adeoque illius defectum, majori *Saponis* quantitate, facilè compenſari. Plantas diureticas improbo, quòd diureſim moveant. Exercitium parciùs curæ favet, acida quævis opponuntur. Diæta neque parca nimis ſit, neque ſolitò fortior; ſimplex tamen, & omnis condimenti expers. Notas diſſolventis urinæ caracteriſticas eſſe volatilitatem inſolitam, indolem alkalinam, & putredinem medicus meminerit; & quò hiſce dotibus ditatur potentiùs, eo ipſam evadere menſtruum *Calculi* efficacius; non omnibus tamen indiſcriminatim *Calculoſis* adminiſtrandum, tuſſiculoſis, hæmoptoicis, phthiſicis, febre lentâ, ſcorbuto, cachexi, lue venereâ, aut viſceris cujuſcunque ulcere laborantibus interdicat. Fœminarum utique & ſenum *Calculos* faciles, puerorum ſolutu perquàm difficiles obſervamus. Intermediâ vero ætate, eò cura tardiùs abſolvi ſuevit, quo à puerili minùs receditur. Pueros *Scalpello* ſubjiciendos, cæteros *Lithontryptico* tractandos plura ſuadent. Neque obſtant longæ curationis faſtidia, » cum » nullum extet exemplum injuriæ valetudini indè illatæ (*t*) «; neque quos parit dolores quandoque remedium, quandoque *Calculus* in fragmenta diſciſſus, cum illi paucorum ſint dierum, hi cum bonis ægri rebus fiant, & continuato remedii uſu diſſipentur; neque aliquot *Calculoſorum* exempla, qui tertio quartove curationis menſe, ad *Veſicæ ſectionem* confugerint, cum hæc turpiſſimæ, ut plurimùm lithotomorum avaritiæ, inefficaci nuſquàm remedio adſcribi valeant.

(*t*) Hartl. de Lithontrypt. pag. 8.

IV.

1°. *Lixivio ſaponis Capitali*, 2°. *Saponi aquæ incocto*, 3°. *Aquæ calcis*. 4°. *Excretæ ægrorum urinæ, quibus remedium exhibetur Anglicum*, 5°. *ſanorumque cui aliquot capitalis lixivii ſaponis guttæ affunduntur, vis ineſt Lithontryptica*. 6°. *Calculi defunctorum cadaveribus, vel vivorum exciſi veſicis, qui remedio diutius uſi ſunt, evidentes Lithontryptici notas gerunt*. 7°. *Calculoſi hujuſce remedii auxilio radicitùs ſanantur*.

1°. LIXIVIO *Saponis Capitali* ebulliente, *Calculi* mollioris portio intra ſemi horam integrè ſoluta eſt (*a*); aliæ ſolâ digeſtione, magis calidâ quidem ſpatio horarum quatuor, minùs calidâ horarum octodecim, frigidâ dierum trium (*b*): durioris vero & ſolidi admodùm *Calculi* portio in eodem *Lixivio* ebulliente, intra horam emollita, & in limum redacta exteriùs, internè putrida & fragilis facta eſt (*c*). Idem alteri ejuſdem *Calculi* portioni intra ſeptem dies contigit (*d*). Lixivium ſalis fixi alkalini ſolius, ne vel minimam mollioris etiam *Calculi* portionibus alterationem infert, ſive digeſtionis (*e*), ſive ebullitionis ope tentamen inſtituatur.

2°. Mollioris *Calculi* portio granorum circiter octo, in *Decocto Saponis Alicantici* ſine *Calce* (*f*); altera granorum circiter undecim, additâ ovorum *Calce*, ſolâ digeſtione calidâ, intra quindecim dies ſolutæ ſunt (*g*). Sapo liquidus etiam multos poſt dies (*h*) nihil quicquam potuit.

3°. Parata juxta normam Dominæ *Stephens*, *Calx* ovorum aquâ diluta, nullam immerſis *Calculi* mollioris portiunculis, calidâ dierum quadraginta digeſtione, ſolutionis notam impreſſit (*i*); cujus tamen unciæ, affuſæ duodecim unciæ aquæ, & ab omni dein ſedimento purgatæ, ejuſdem *Calculi* portiones aliquot intra quinque (*k*) dies ſolverunt. Idem præſtitit *Calx* recens non extincta, aquæ immixta. Potentius vero promptiuſque menſtruum, erat aqua inde parata (*l*), & a fæcibus decantata. Plurimum etiam valuit aqua *Calcis* è cretâ communi, in *Calculis* mollioribus citò diſſolvendis; duriores (*m*) vero haudquaquam tangit.

4°.* *Calculorum* diverſæ duritiei portiones, medicatæ *Calculoſi* urinæ immiſi, quam reno-

(*a*) Haleſii experiment. no. 6. (*b*) *ibid.* n. 14. (*c*) *ibid.* n. 7. (*d*) *ibid.* n. 13. (*e*) *ibid.* n. 8. (*f*) (*g*) n. 49. 50. (*h*) n. 52. (*i*) n. 53. (*k*) (*l*) n. 55. (*m*) n. 55.

* *Le copiſte du mémoire de M. Morand, lui fait dire qu'il n'y a que lui & M. Geoffroy en France, qui ait fait des expériences ſur les remedes de Mlle. Stephens. M. Morand en ſçait le contraire, puiſqu'il a jugé à propos de ſe ſervir des exemples de quelques uns de ceux, à qui j'avois adminiſtré le reméde, & chez qui j'avois fait beaucoup d'expériences*

vandam curavi quolibet mane. Ante trigesimum digestionis diem, interior utriusque superficies aliquatenùs emollita, finito secundo mense, pondus sensibiliter imminutum est. Contrarium prorsus accidit, duabus eorumdem *Calculorum* portiunculis, servi cubicularis urinæ naturali non medicatæ immersis. Aucto scilicet pondere, nova utrique crusta accrevit, ejusdem omninò coloris, quo sedimentum dicti cubicularis servi urinosum donari, sæpiùs observaveram. Aliis eorundem *Calculorum* portionibus, medicatâ alterius ægri urinâ, eodem modo eodemque temporis spatio digestis, neque ponderis, neque duritiei tanta facta est dectratio, quod & largiori potui, & intermisso sæpius *Decocto saponaceo* tribuendum puto. Hujusce ægri servus cubicularis sabulosâ renum diathesi laborabat. Illius urinâ, quin *Lithontryptico* uteretur, digestas eâdem ac supra ratione, eorundem *Calculorum* portiones, pondere magis auctas, novoque sed crassiori, quàm in alterius servi cubicularis casu animadverteram cortice, salibus hinc inde sparsis insigni obvestitas reperi. Easdem *Calculosi* Chirurgi, cui remedia hæc administrabam, urinæ frigidæ licet, vires inesse expertus sum. Calida quidem, quem ipse rejecit *Calculum* renalem majusculum, pruni nucleo non absimilem, quadraginta dierum spatio totum dissolvit.

Calculosæ virginis urina remedia assumentis, *Calculorum* supra dictorum portionibus immersis, sequentes notas intulit. 1°. Finito primo digestionis mense, nulla *Lithontryptici* nota in utrâvis conspici poterat, exsiccatæ verò leviores, solidiorem duobus, molliorem quatuor granis inveni. 2°. Expositarum novæ digestioni facies interior absumi, elapso secundo mense cœpit. 3°. Primis quarti mensis diebus, puncta quædam superficiei exterioris *Calculi* mollioris, excavati in dies percepi, & substantiam interiorem in crassiusculas abire particulas. 4°. Sub finem hujusce mensis, acicula in unum ex dictis punctis leviter impulsa, totam facillime substantiam perforavit, undique simul exterior *Calculi* facies visa est. 5°. Elabente mense quinto, *Calculi* mollioris portio plane soluta est. 6°. Sub finem septimi mensis, in fragmenta divelli cœpit interior solidioris *Calculi* substantiâ. 7°. Sub finem mensis octavi, tenues quasdam lamellas ab externâ solidioris *Calculi* superficie separari notavimus, neque multò post, reliquam portionem in laminas sibi seriatim impositas, facileque separabiles distingui. 8°. *Calculus* integer è Vesicâ excisus, (*n*) cui medicata pueri urina, nullam bimestri digestione, solutionis notam intulerat, quatriduò in tres partes divisus est (*o*).

5°. sumpsit *Halesius Calculi* non admodùm duri portiunculas 27, quarum maxima quatuordecim, minima tria tantum grana ponderabat. Singulis unciam urinæ naturalis non medicatæ affundebat, renovabatque quolibet mane, addendo *Lixivii Capitalis Saponis* guttas aliquot, hic unam, ibi duas, istic tres, alibi quatuor, & sic succeesivè ad viginti sex usque. Cuilibet phialæ suus guttularum *Lixivii* numerus inscriptus erat, vigesima septima simplicem urinam, sine ullo *Lixivii* additamento recipiebat. Decimo sexto digestionis die, eæ omnes portiunculæ, quibus ultra sexdecim *Lixivii* guttulas affundebatur, ad insignem a superficie distantiam emollitæ & dealbatæ, vigesimo nono die solutæ prorsùs sunt, paucis exceptis, quarum intima tantum pars ceu centrum, menstruo adhucdum resistebat. Quæ trigesimo nono digestionis diei superant portiones, exsiccandas per quatriduùm curavit, libravitque dein, ut incrementi vel decrementi rationes detegeret.

Quibus una duæve tantum guttulæ *Lixivii* affundebantur, idem omninò pondus inesse observavit. Vigesima septima particula gravior duodecim granis evasit, & micantibus undiquàque salibus conspersa. N°. 3°. A granis 6 detractum est granum unum. Numeri quarti particula omninò soluta est. N°. 5. A granis 7. detracta sunt grana 3. n°. 6°. A granis 6. detracta sunt grana 2. n°. 7°. A granis 4. cum medio, detractum est granum unum cum medio. N°. 8°. A granis 12. detracta sunt grana 3 cum medio. N°. 9°. A granis 6 detracta sunt 4. n°. 10°. A granis 13. detracta sunt grana duo cum medio. N°. 11°. A granis 5 detracta sunt 2. n°. 12. A granis 12. detracta sunt 3. n°. 13°. A granis 6 cum medio, detracta sunt 2. n°. 14°. A granis 8. detracta sunt 2 cum medio. N°. 15°. A granis 11, detracta sunt 4 cum medio. N°. 16°. A granis 14 detracta sunt grana 4. (*p*).

6°. Hartleius quinque describit casus (*q*) ægrorum, qui remediis hisce diù usi, ab iisdem tamen incautiùs destitêre, & subortis dein aliis morbis perierunt. Horum Vesicis cultro anatomico subjectis, exempti sunt *Calculi* magnam partem exesi, foraminibus pervii, in laminas divisi, decorticati & fragiles, ut manibus contrectari nequirent, quin detererentur, vel in pavimentum incidere, quin diffringerentur. Idem asserit de fragmento majusculo, quod ipse nuper cum urinâ ejecit (*r*).

Demortuo cui hæc remedia administraveram *Calculosæ*, ureteri sinistro, quâ parte in Vesicam inseritur, accretum intùs observavi frustulùm quasi canalis lapidei. Huic alterum ejusdem generis canaliculi frustulum Horizonti parallelum intra Vesicam adnatum est, a cujus parte inferiori mediâ, *Calculus* tuberculi ad instar, ortum duxit. Vesica ad ingressum ureteris

(*n*) Hunc à Domino Guerin accepi. (*o*) vid. experim. mea in Ephemeridibus de Trevoux mens. Januar. Ann. 1741. (*p*) Hales. experim. n. 34. & seqq. (*q*) de Lithontryp. pag. 34. & seqq. (*r*) Hales. n. 48.

ulcerata, in gangrænam abivit, & frequentiori canaliculi horizontalis incursu & affrictu, hinc & inde contusa, colorem nigrum præ se ferebat. Canaliculus horizontalis exesus & perforatus, *Calculus* utrumque extremum grandioribus excavatum poris ostendebat. Æger dum remedia assumeret, *Calculi* fragmenta me sæpiùs præsente cum lotio rejecit.

Duos hocce remedio usos secuit Georgius Matt. Guerin primarius Noscomii *Charitatis* Chirurgus. Junioris *Calculus* nullam; ætate prevectioris notabiles menstrui notas gerebat (*s*) duos pariter secuit Salvator Morandus, quorum alterius in fragmenta diffractus, alterius pulmento simillimus *Calculus* erat. Si hi duo effectus remedio debentur, *Lithontrypticum* simul & *Dissolvens* dici meretur, juxta definitiones a Morando allatas (*t*).

7°. Smyptomata *Calculi* renum & Vesicæ superiùs recensita, diuturno remediorum quæ prædicamus usu, sedari, minui & in universum tolli, ex collectis a Davide Hartley ipsorum ægrorum sanitati restitutorum epistolis, certissimè evincitur. In nonnullis *Calculus* Cathetere patuit, in aliis digito, ejeceruntque fere omnes sabulum, fragmenta lapidea, squammas, cortices, nucleos, lapillulos, *Calculos* integros. » Doloribus *inquit*, & symptomatis omnibus » liberati sunt, & ad motus quosvis vitæque functiones, prorsùs ut olim peragendas apti evasere (*u*)..... Ex ducentis circiter ægris, quorum historiæ mihi benè perspectæ sunt, quibus symptomata *Calculi* renum aut Vesicæ genuina adfuêre, quique quid reverà præstare valeant » remedia, experti sunt, nemo mihi hactenus innotuit, quem non oporteat credere, aut » integrè sanatum fuisse, aut certe sanari potuisse, modo justâ quantitate, ritu & temporis spa- » tio, hausta fuissent remedia, nec ipse æger morbo aliàs insanabili laboret (*v*).

Jacobus Kirck Patrick, Theologiæ & Medicinæ Doctor, vir probitate, doctrinâ & praxi Medicâ in Hiberniâ clarus, se radicitùs curatum, *Calculisque* quinque vesicalibus liberatum, ope hujusce remedii proclamat (*w*); quam veritatem plures testantur Senatores, Magistratus, Theologi, Medici, Chirurgi, Pharmacopolæ aliique (*x*). Hartlei *Calculus* Cathetere inventus, remediis a quatuor jam annis utitur, & cariosa adhucdùm fragmenta ejicit (*y*), omni dolore liber. Londini septem uti *Calculosos*, ita & dein sanatos probavit Catheter; Parisiis duos, quibus ego remedia administravi. Plures taceo omni examine *Calculosos*, qui pristinæ valetudini restituti, Catheterem prorsùs respuebant (*z*).

(*s*) Ut ipse mihi asseruit. (*t*) Voyez son mémoire manuscrit. (*u*) Hartl. de Lithontryp. pag. 18. (*v*) *ibid.* pag. 19. (*W*) Doctor Kirk Patrickis diary. (*x*) *ibid.* (*y*) *ibid.* pag. 45 (*z*) *M. Morand en conte quatre. n°. 29. étoit un de mes malades. Son cas étoit très-particulier. J'en ai tenu un Journal tres-exact. Je lui ay donné peu de savon. La poudre n'étoit pas fusée. Il fit deux petites pierres au bout d'un mois & demi; mais il garda toujours sa grosse.*

V.

SI quæras unde virtus remedii pendeat? Respondeo a *Calce*,* cui soli vivæ, præsertim animali, vim in esse *Calculos* solvendi, & experimentis didici & exemplis. Hujus, inquit Halesius, particulæ igneæ erectam salibus fixis alkalinis, & lancinantem impertiuntur *polaritatem*, eo quo ignis ritu spiritus acidos summè corrosivos generat, magnes limaturam ferri in setas, vel acerrimum frigus aqueas in spicula particulas distribuit. Ut pruina gramine vescentibus, arsenico non minùs lethalis foret, nisi oris calore in aquam dissolveretur (*a*). Nec aliunde melius explicari possunt gelascentis aquæ, in crystallos abeuntis expansiva vis, & imminuta gravitas specifica (*b*). Hâc spiculosâ salium dispositione, oleum quo salinæ & terrestres *Calculorum* particulæ invicem ligantur & hærent, carpitur, roditur, & in minutissimas sensim particulas comminutum extrahitur, aqueis intimè commiscetur, & in fluorem cogitur. Pari modo linteamina Lixivio salis alkalini dealbantur simul & debilitantur. Oleum scilicet vegetabile sali alkalino soli, animale vero non nisi ex hôc & *Calce* combinatis cedit (*c*). Evaporatæ ad siccitatem unciæ quatuor *Lixivii Capitalis*, grana dederunt 320 *salis caustici*, quibus affusæ unciæ quatuor aquæ tepidæ — granis 320, & per chartam emporeticam trajectæ, grana reliquerunt undecim calcis siccæ, insulsæ, nullum aere deliquium patientis. Evaporato ad siccitatem fluido, per chartam trajecto, superetant *salis caustici* grana 307, quibus aquæ quantitas, evaporatæ æqualis affusa, & eodem ac supra modo *filtrata*, calcis siccæ dedit grana septem. Repititis tertiâ vice evaporatione, affusione & *filtratione*, duo tantum calcis grana reliqua erant, destructis fluidi trajecti vi *lithontrypticâ*, & sapore acri; quæ a primo & secundo processu insignia satis retinebat. Eandem capitis mortui, vel sedimenti terrestris quantitatem post ter repetitas evaporationes, &c. suppeditat Lixivium salis alkalini fixi solius, quamvis *Calculo* solvendo impar sit. Idem ter institutis evaporatione & affusione, sine *filtratione* effectus producitur, hîc: *Lixivium Capitale Saponis* omnimodam solvendi virtutem amittit. Quòd si *Lixivium Capitale Saponis* destillationi submiseris, mera in recepiens & insulsa aqua ascendet. Ergo neque sublatæ per filtrum materiei calcari, neque avolantibus inter evaporandum partiticulis quibusdam, adscribenda est vis *lithontryptica* remedii, quam affusâ sæpius aquâ tepidâ aboleri, ex dictis clarum est; hâc autem particulæ igneæ *Calcis vivæ* restinguuntur, enascentium hinc & salibus alkalinis salium textura immutatur,

(*a*) Hales, *ibid.* n. 10. Harl. de Lithontryp. pag. 73. 74. (*b*) Hales. n. 11. (*c*) *ibid.* n. 16.

utrorumque unio tollitur, spiculæ verbo destruuntur & liquescunt (*d*). Quod & sequens experimentum confirmat. Si *Lixivio Capitali* oleum vitrioli ad saturitatem affundas, statim ad fundum decidet materia calcaris, sal'em neutrum vel mirabilem Glauberi, repetitâ lotione datura: supernatans fluidum omni vi *Lithontrypticâ* privabitur (*e*).

Ejusdem generis salibus medicatam onerati urinam, eundemque, affuso oleo vitrioli, salem neutrum, seu admirabilem Glauberi ministrare, docent expertissimi in arte Chymicâ viri, Domini Geoffroy experimenta; dolor ille lancinans, quem *Calculosi* in Vesicâ, curationis initio sæpenumerò sentiunt, qualem gingivis, qui Sapone liquido illas colluunt, manibusque qui linteamina, *Lixivio Saponis Capitali* per plures menses contrectant, & abstergunt; & effectus quos in Vesicâ, phialisve præstat, consimiles his quos a *Lixivio Saponis Capitali* produci novimus (*f*). Neque mirum est ea ad vesicam illibata pervenire salia, quæ cum aquâ & oleo concoqui, quin destruantur, valent. Unde patet sanguinem, serumve nihil acidi continere (*g*). Sero quidem pauca liquescant necesse est: hinc & *Saponem & Pulverem*, ubi licet, majori semper dosi præscribimus. Halesius, curioso admodum experimento (*h*) comperit, duabus unciis *Saponis* cum drachmis duabus, eam inesse salis lixivialis caustici quantitatem, quæ inest 1800. guttis *Lixivii Saponis Capitalis*. Excreti ἡμερονύκτιῳ lotii quantitatem cum Keilio (*i*) 39 unciarum supponit, neque minus perspirationi & respirationi dandum putat, h.e. 78. uncias, viginti quatuor horarum spatio, è corpore amandati. Ergo quælibet excreti fluidi uncia 23 guttas *Lixivii Saponis Capitalis* obtinebit. Si tres unciæ Saponis quolibet die præscribantur, ut à me solent, quælibet excreti fluidi uncia, obtinebit guttas 31 *Lixivii Saponis Capitalis*. Ex dictis autem superiùs evicimus, urinam generando *Calculo* ineptam esse, quoties cuilibet unciæ, duæ tantum *Lixivii Capitalis Saponis* guttæ immiscentur, *Lithontrypticam* vero evadere, si tres guttæ cuilibet unciæ affundantur. Urinam salibus pleniùs saturari, quam vel perspiratio vel sudor, omnes norunt. Qui remedio utuntur, parciùs bibunt, rariùs aut nunquam sudant. Crescit ergo hisce rationibus, pro qualibet unciâ urinæ, guttularum numerus, (*k*) fitque urina solvendo tandem duriori *Calculo* idonea. » Analogia quippe solutionum reliquarum postulare videtur (*l*), ut » menstruum par solvendis tot calculis, ad omnes tandem comminuendos, utut multùm inter » se discrepantes, efficax reperiatur. Aurum omne solvitur ab aquâ regiâ; sulphur omne ab » alkali fixo, substantia omnis animalis a Lixivio Saponis; resinæ omnes ab Alcohole; gummi » resinæ, &c. dissolvantur oportet ope aquæ, alcoholis, &c. respectivè, licet tardiùs vel » promptiùs, « pro diversâ partium componentium ratione, » solutio perficiatur. « idem de *Lithontryptico Anglico* dicendum, » sivè urina medicata aerem latitantem expediat, sivè oleum » ad se trahat, sive tendat ad salis neutrius partem acidam, illamque a terrestri salis parte » dissociet, sivè magnâ vi imbibita calculum « cunei in modum » disrumpat, sivè horum unumquodque quodammodo præstet, sivè quævis aliâ sit ejus actio, verisimillimum est eandem » actionem efficacem fore ad calculos quosvis solvendos, licet variato modo, & tempore, pro » variâ naturâ & proportione mutuâ partium componentium calculi & urinæ medicatæ (*m*).

In Ephemeridibus de Trevoux, hæc mihi proposita quæstio fuit. An non metuendum ventriculo, intestinis, &c. *verbo* sanitati, vitæ, ab hoc remedio? Cui in iisdem Ephemeridibus, ubi per tempus licebit, respondebo. Sufficit hîc demonstrasse, medicis præstò esse remedium aliquibus saltem *Calculorum* speciebus solvendis compar.

(*d*) *ibid.* n. 18. 19. 20, 21. 22. 23. (*e*) *ibid.* n. 24. Hartl. *ibid.* pag. 76. & seqq. (*f*) Hal. *ibid.* n. 45. (*g*) *ibid.* 46. (*h*) *ibid.* n. 18. 31. 32. (*i*) Med. stati. Brittan. pag. 14. (*k*) *ibid.* n. 34. (*l*) Hartl. de Lithontryp. pag. 67. & seqq. (*m*) *ibid.* pag. 69.

Ergo Calculo Vesicæ scalpellum non est semper necessarium.

* Aqua cineribus plantarum affusa, & horum salibus saturata, dat *Lixivium salis alkalini.* Huic si sufficiens addatur quantitas *Calcis vivæ*, fit *Lixivium Capitale Saponis.* Huic posteriori si addas olei vel pinguedinis vel utriusque quantitatem, cum quâ conciescat, fit *Sapo.* De *Calce vivâ* vid. Chem. Domini le Febre, Paracelsum & alios. De testis ovorum Horatium Augen. River. Charleton. &c. De *Lithontryp.* Untzer. Frankens. Avicen. Aliosque innumeros.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Bartholomæus Murry. Chirurgiæ Professor designatus.	*M. Gaspardus Cochon du Puy, in arce Maritimâ Rupifortiensi anatomes & Chirurgiæ Professor Regius.*	*M. Nicolaus le Roi de S. Aignan.*
M. Carolus Payen, Chirurgiæ Gallico Idiomate Professor.	*M. Jacobus-Franciscus Vandermonde.*	*M. David Vasse.*
M. Tussanus-Gilbertus Bouland.	*M. Jacobus-Albertus Hazon.*	*M. Andreas-Josephus Seron.*

Proponebat Parisiis ANDREAS CANTWEL, Hybernus, Doctor Medicus Monspeliensis, Societatis Regiæ Londinensis Socius, legationis Anglicanæ Medicus ordinarius, Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A.R.S.H. 1742. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU. Universitatis & Facultatis Medicinæ Typographi, 1742.